

**UNIVERSITATEA
BABEȘ-BOLYAI**

**FACULTATEA DE TEOLOGIE
REFORMATĂ ȘI MUZICĂ**

România
Ministerul Educației și
Cercetării
Universitatea „Babeș-Bolyai”
Cluj-Napoca
Str. Horea nr. 7.
400174, Cluj-Napoca

Tel: 0264 590723
Fax: 0264 590723
E-mail: rt@rt.ubbcluj.ro

SYLLABUS

I. Date privind specializarea:

Universitatea	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca					
Facultatea	Facultatea de Teologie Reformată și Muzică					
Specializarea	Muzică					
Nivel	Licență	Forma de învățământ	Zi	Durata studiilor	3 ani	

II. Date generale privind disciplina:

Denumirea disciplinei	Polifonie (Contrapunct și fugă) – I			Categoria formativă a disciplinei (DF/DD/DS/DC): ¹	DD
Codul disciplinei		Semestrul	III.	Categoria de opționalitate a disciplinei (DI/DO/DL): ²	DI
Nr. ore pe săptămână					
Curs:	1	Seminar:	1	Lucrări practice	Număr credite 2
Locul de desfășurare	str. Horea nr. 7	Programarea în orar	Joi	12-14	

III. Date de despre cadrele didactice, care deservesc disciplina:

	Titular curs	Titular lucrări practice
Numele si prenumele:	Coca Gabriela	Coca Gabriela
Instituția:	Univ. Babeș-Bolyai	Univ. Babeș-Bolyai
Catedră/departament:	Muzică	Muzică
Titlul științific:	Dr. habil.	Dr. habil.
Gradul didactic:	Conferențiar	Conferențiar
Încadrarea (Titular / asociat)	Titular	Titular
Vârsta	55 ani	55 ani
Email	gabriela.coca@ubbcluj.ro	gabriela.coca@ubbcluj.ro
Telefon	0742/932.923	0742/932.923
Ora de audiență	Joi, 16-17	Joi, 16-17

¹ DF = disciplină fundamentală, DD = disciplină de domeniu, DS = disciplină de specialitate, DC = disciplină complementară.

² DI = disciplină obligatorie, DO = disciplină opțională, DL = disciplină liber aleasă.

IV. Obiectivele disciplinei

Contrapunctul reprezintă studierea analitică a tuturor aspectelor caracteristice ale dimensiunii orizontale a discursului muzical. O parte componentă a predării și însușirii contrapunctului, este analiza și articulația liniilor melodice.

A doua componentă este interacțiunea mai multor planuri melodice, începând cu suprapunerea a 2 planuri și ajungând la o polifonie desăvârșită la mai multe voci. Legitățile referitoare la structurarea melodiei, respectiv la interacțiunea planurilor melodice, vor fi studiate din punct de vedere stilistic, începând cu polifonia renașterii și dezvoltând prin polifonia barocului, până la muzica contrapunctică modernă.

Acest studiu este bazat pe o vastă bibliografie, punând la dispoziția celor care studiază contrapunctul, cele mai recente descoperiri ale muzicologiei contemporane obținute în domeniul polifoniei în general, respectiv a contrapunctului în special. Partiturile oferite, conțin un număr foarte mare de exemple pentru studierea și aplicarea legilor fundamentale ale contrapunctului, privind marile epoci polifonice ale muzicii europene.

Studiul stilului polifonic al muzicii renascentiste este concentrat cel mai puternic pe operele lui Palestrina. Legitățile descoperite de muzicologi ai secolului nostru stau la baza studierii stilului palestrinian. Începând cu construcția Cantus firmus-ului prin exerciții la 2, respectiv la 3 voci contrapunctice suprapuse, cursul cuprinde:

- a. contrapunct notă contra notă
- b. contrapunct două note contra una
- c. cambiata descendentă
- d. întârzierile descendente
- e. cadențele caracteristice (plagale, autentice)
- f. imitația la diferite intervale
- g. canon

V. Competențe dobândite

În cadrul studiului contrapunctului studenții vor dobândi competențele cunoașterii și realizării tehnicilor contrapunctice nota contra notam, două note contra una, etc., de a recunoaște și realiza formule melodice specifice muzicii vocale renascentiste, cum este de pildă cambiata. Vor recunoaște în partiturile muzicale contemporane epocilor studiate notele melodice (întârziere, pasaj, schimb), al relațiilor acestora cu celelalte voci suprapuse (consonanțe-disonanțe). Studenții vor fi capabili de a recunoaște și de a realiza cadențe specifice epocilor, imitații, suprapuneri de linii melodice vocale. Vor cunoaște legitățile construcției și structurării unor genuri polifonice agreate de compozitorii epocilor studiate (în special renașterea muzicală) ajungând până la capacitatea de a compune lucrări vocale polifonice, ceea ce îi va ajuta foarte mult în activitatea lor proprie didactică de mai târziu.

VI. Bibliografie obligatorie (Datele complete de identificare a lucrărilor fundamentale utilizate în cadrul disciplinei, precizarea locului unde acestea se pot accesa (inclusiv resursele accesibile prin Internet) – max. 10 titluri):

Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010.

Jeppesen, Knud, Ellenpont - A klasszikus vokális polifónia tankönyve (Contrapunct - Tratat de polifonie vocală clasică), Zeneműkiadó, Budapest, 1974.

Siklos, Albert, Ellenponttan, Rozsnyai Karol Konyv-es Zenemukiadasa, Budapest, 1913

Voiculescu, Dan, Antologie corală renașcentistă pentru uzul cursului de polifonie, Multiplicat, Academia de Muzică „Gh.Dima”, Cluj-Napoca, 1975

Voiculescu, Dan, Antologie Palestrina, Multiplicat, Academia de Muzică „Gh.Dima”, Cluj-Napoca, 1978

VII. Metode de predare / seminarizare:

Comunicarea verbală (prezentarea materialului teoretic), explicația, exemplificarea, exercițiul, analiza de partituri și exemple muzicale caracteristice, extrase din literatura muzicală universală

VIII. Materiale / instrumente folosite în cadrul procesului educațional:

partituri, tablă, cretă, caiet, creion, radieră, exemple multiplicate din literatura muzicală universală, curs, teste de exerciții

IX. Conținutul disciplinei [Precizarea exactă a tematicilor abordate în cadrul fiecărei întâlniri în parte, cu precizarea datei la care acestea sunt planificate și menționarea, la fiecare curs/seminar/lucrare/verificare intermediară în parte, a: conceptelor de bază sau a cuvintelor cheie, partea relevantă din bibliografia obligatorie, cu precizarea capitolelor sau a paginilor aferente, obligațiile studenților pentru întâlnirea respectivă (lecturi, teme, lucrări)]:

Cursuri

1.

Tema: Polifonia renașterii. Caracteristici generale. Structuri polifonice incipiente. Regulile de construcție a Cantus firmusului

Cuvinte cheie: renaștere, cantus firmus

Bibliografie: Jeppesen, Knud, Ellenpont - A klasszikus vokális polifónia tankönyve (Contrapunct - Tratat de polifonie vocală clasică), Zeneműkiadó, Budapest, 1974, p. 7-103.

2.

Tema: Structurarea pe două voci (Bicinium): Nota contra notam, două note contra una, patru note contra una. Contrapunctare de cantus firmus la două voci. Regulile utilizării disonanțelor.

Cuvinte cheie: fundamentală, terță, cvintă, sopran, alt, tenor, bas, dublare, triplare. Contrapunct nota contra notam, două note contra una, patru note contra una, cantus firmus, disonanță

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 50 – 56.

3.

Tema: Tipuri de imitație în polifonia renașcentistă la două voci

Cuvinte cheie: imitație, temă, bicinium

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 56 – 57.

4.

Tema: Canonul la două voci în stil Palestrina.

Cuvinte cheie: canon, Palestrina, imitație severă, imitație liberă

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 57-60.

5.

Tema: Formulele specifice ale întârzierilor melodice și armonice în polifonia renașcentistă la 2,3 și 4 voci

Cuvinte cheie: întârzieri melodice, întârzieri armonice

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 61-62.

6.

Tema: Structurarea contrapunctică pe 3 voci (Tricinium), contrapunct nota contra notam, contrapunct 2:1, contrapunct 4:1.

Cuvinte cheie: înlanțuire acordică. Tricinium, structurare pe 3 voci, nota contra notam, contrapunct 2:1, 4:1

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, P. 34-36.

7.

Tema: Contrapunctare de Cantus firmus la 3 voci. Regulile utilizării disonanței în contrapunctul la 3 voci

Cuvinte cheie: cantus firmus, disonanță în contrapunctul la 3 voci

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, P. 36-40.

8.

Tema: Tipuri de imitație în polifonia la 3 voci.

Cuvinte cheie: Imitație, înlanțuire severă, imitație liberă.

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, P. 41-44.

9.

Tema: Structurare de canon la 3 voci în stil renașcentist.

Cuvinte cheie: Canon la 3 voci.

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, P. 45-46.

10.

Tema: Structurarea pe 4 voci în polifonia renașcentistă: contrapunct nota contra notam, contrapunct 2:1, contrapunct 4:1

Cuvinte cheie: polifonie la 4 voci, nota contra notam, contrapunct 2:1, contrapunct 4:1

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 10-16.

11.

Tema: Contrapunctare de cantus firmus la 4 voci.

Cuvinte cheie: cantus firmus, polifonie la 4 voci, imitație

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 17-21.

12.

Tema: Tipuri de imitație în contrapunctul la 4 voci

Cuvinte cheie: Imitație, polifonie severă la 4 voci, imitație liberă

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 22-25.

13.

Tema: Structurare de canon la 4 voci, în stil renașcentist.

Cuvinte cheie: canon, renaștere

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 26-30.

14.

Tema: Polifonia renașcentistă, la mai mult de patru voci. Genuri muzicale caracteristice polifoniei renașcentiste.

Cuvinte cheie: Madrigal, motetă, disonanță, polifonie

Bibliografie:

Michels, Ulrich, SH Atlasz (Zene), Ed. Springer Hungarica, 1994, p. 126-127, p. 130-132.

Lucrări practice

1.

Tema: Polifonia renașterii. Caracteristici generale. Structuri polifonice incipiente. Regulile de construcție a Cantus firmusului – aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste

Cuvinte cheie: renaștere, cantus firmus

Bibliografie: Jeppesen, Knud, Ellenpont - A klasszikus vokális polifónia tankönyve (Contrapunct - Tratat de polifonie vocală clasică), Zeneműkiadó, Budapest, 1974, p. 7-103.

2.

Tema: Structurarea pe două voci (Bicinium): Nota contra notam, două note contra una, patru note contra una. Contrapunctare de cantus firmus la două voci. Regulile utilizării disonanțelor. – aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste

Cuvinte cheie: fundamentală, terță, cvintă, sopran, alt, tenor, bas, dublare, triplare. Contrapunct nota contra notam, două note contra una, patru note contra una, cantus firmus, disonanță – aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 50 – 56.

3.

Tema: Tipuri de imitație în polifonia renașcentistă la două voci – aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste – aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste

Cuvinte cheie: imitație, temă, bicinium

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 56 – 57.

4.

Tema: Canonul la două voci în stil Palestrina. – aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste

Cuvinte cheie: canon, Palestrina, imitație severă, imitație liberă

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 57-60.

5.

Tema: Formulele specifice ale întârzierilor melodice și armonice în polifonia renașcentistă la 2,3 și 4 voci – aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste

Cuvinte cheie: întârzieri melodice, întârzieri armonice

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010,

p. 61-62.

6.

Tema: Structurarea contrapunctică pe 3 voci (Tricinium), contrapunct nota contra notam, contrapunct 2:1, contrapunct 4:1. – aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste

Cuvinte cheie: înlanțuire acordică. Tricinium, structurare pe 3 voci, nota contra notam, contrapunct 2:1, 4:1

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, P. 34-36.

7.

Tema: Contrapunctare de Cantus firmus la 3 voci. Regulile utilizării disonanței în contrapunctul la 3 voci – aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste

Cuvinte cheie: cantus firmus, disonanță în contrapunctul la 3 voci

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, P. 36-40.

8.

Tema: Tipuri de imitație în polifonia la 3 voci. – aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste

Cuvinte cheie: Imitație, înlanțuire severă, imitație liberă.

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, P. 41-44.

9.

Tema: Structurare de canon la 3 voci în stil renașcentist. – aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste

Cuvinte cheie: Canon la 3 voci.

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, P. 45-46.

10.

Tema: Structurarea pe 4 voci în polifonia renașcentistă: contrapunct nota contra notam, contrapunct 2:1, contrapunct 4:1 – aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste

Cuvinte cheie: polifonie la 4 voci, nota contra notam, contrapunct 2:1, contrapunct 4:1

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 10-16.

11.

Tema: Contrapunctare de cantus firmus la 4 voci. – aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste

Cuvinte cheie: cantus firmus, polifonie la 4 voci, imitație

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 17-21.

12.

Tema: Tipuri de imitație în contrapunctul la 4 voci – aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste

Cuvinte cheie: Imitație, polifonie severă la 4 voci, imitație liberă

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 22-25.

13.

Tema: Structurare de canon la 4 voci, în stil renașcentist. – aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste

Cuvinte cheie: canon, renaștere

Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 26-30.

14.

Tema: Polifonia renașcentistă, la mai mult de patru voci. Genuri muzicale caracteristice polifoniei

renascentiste. – aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste
 Cuvinte cheie: Madrigal, motetă, disonanță, polifonie
 Bibliografie: Michels, Ulrich, SH Atlasz (Zene), Ed. Springer Hungarica, 1994, p. 126-127, p. 130-132.

X. Modul de evaluare al disciplinei (Componentele de activitate a studenților care vor fi evaluate: verificări pe parcurs, lucrări de semestru, proiecte de cercetare, participare activă etc., ponderea acestor componente în nota finală, modalitatea de desfășurare a examenelor/verificărilor, criterii de evaluare):

Forma de evaluare (E – examen, C – colocviu, LP – lucrări practice):		E
Număr examene (pentru discipline cu mai mulți titulari de curs)		
Stabilirea notei finale (procentaje)	Nota obținută la examen 1	50%
	Nota obținută la examen 2	
	Participarea la seminarii	50%

XI. Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale (Prezența la ore (după caz), condiții de prezentare la examen, modalități de recuperare, noțiunea de plagiat, consecințele plagiatului la lucrările elaborate, consecințele cazurilor de fraudă la examen, rezolvarea contestațiilor):

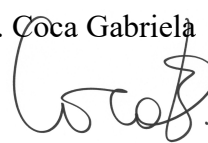
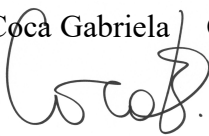
Frecventarea cursurilor este obligatorie în proporție de 80%. Prezentarea la examen presupune însușirea materialului teoretic predat la cursuri, și realizarea exercițiilor (aplicațiilor practice) sub formă de teste, precum și a analizelor de partitură realizate la clasă, sau cerute sub formă de temă de casă. Posibilități de reexaminare: în sesiunea de restanțe. Plagizarea, sau copiatul, au ca și consecință excluderea din examen. Soluționarea contestațiilor se rezolvă printr-un nou examen scris.

XII. Bibliografie complementară (Datele complete de identificare a lucrărilor adiționale recomandate în cadrul disciplinei, precizarea locului unde acestea se pot accesa, inclusiv resursele accesibile prin Internet):

Comes, Liviu Melodica palestriniană Ed.Muzicală a U.C.M., București 1971
 Comes, Liviu, Lumea polifoniei, Editura Muzicală, București, 1984
 Dumitrașcu-Constantinescu, Domnica, Contrapunct și fugă, Conservatorul „C.Porumbescu”, București, 1971
 Eisikovits, Max, Polifonia barocului, Stilul bachian, Ed. Muzicală a U.C.,București,1973
 Eisikovits, Max, Introducere în polifonia vocală a sec. XX, Prelucrarea corală a folclorului, Ed. Muzicală, București, 1976
 Junger, Ervin, Contrapunctul baroc la 2 voci, vol. I-II, Multiplicat Academia de Muzică „Gh.Dima” , Cluj-Napoca , 1973-1975
 Krenk, Ernst, Zwoßfton Kontrapunktstudien, Ed. Schott’s Sohne, Mainz, 1952
 Kurth, Ernst, Grundlagen des Linearen Kontrapunkts, Max Hesses Verlag, Berlin, 1917
 Negrea, Marțian, Tratat de contrapunct și fugă, Ed. Pentru Literatură și Artă, București, 1956
 Riemann, Hugo, Handbuch der Fugen-Composition; Max Hesses Verlag, Berlin 1971
 Sachs, Klaus-Jurgen, Der Contrapuncts im 14.und 15. Jahrhundert, Franz Steiner Verlag GmbH, Wiesbaden, 1974

Data completării Semnătura titularului de curs Semnătura titularului de seminar

18 septembrie 2021 Conf.univ.dr.habil. Coca Gabriela Conf.univ.dr.habil. Coca Gabriela

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

23.09.2021

